

Posudek bakalářské práce

Autor: Zdeňka Fajtová
Název: *Perception of the English Vowel Schwa by Czech Learners*
Vedoucí BP: Mgr. Kristýna Poesová, Ph.D.
Oponent: PhDr. Klára Matuchová, Ph.D.

Zdeňka Fajtová se ve své práci zabývá poměrně úzce vymezeným tématem z oblasti foneticko-fonologické a zároveň na obecnější rovině čerpá z oboru aplikované lingvistiky, konkrétně pak jazykové akvizice. Teoretická východiska jsou především formována konceptem percepce cizího jazyka, komparativním přístupem k anglickému a českému vokalizickému systému a fenoménem negativního transferu při percepci segmentů. Cílem výzkumu je prozkoumat vliv mateřštiny na rozpoznání neutrálního vokálu *schwa* v různých pozicích ve slově. Autorčina první hypotéza, že percepce je silně ovlivněna mateřštinou studentů, je výzkumem potvrzena. Druhá hypotéza týkající se pozitivní korelace mezi úrovní znalosti cizího jazyka a přesnosti percepce *schwa* se nepotvrdila.

Na první pohled působí jak téma, tak způsob jeho uchopení poměrně nekomplikovaně. Autorka dobře zvolila téma, které je velkým a povětšinou nezvládnutým (či nezvladatelným) problémem při výuce angličtiny v českém prostředí. V první části práce prokazuje dobrý přehled o relevantních teoretických zdrojích a konceptech v oblasti řečové percepce. Vyjadřuje se v dostatečně šíři i hloubce ke všem vědním tématům, na kterých staví svůj výzkum.

Praktická část poměrně logicky téma problematizuje, jelikož prezentuje otázky, na které není jednoznačná nebo jednoduchá odpověď. Nicméně z popisu přípravy percepčního testu vyplývá promyšlenost postupu a pečlivost provedení, kterému se nedá zhora nic vytknout. V příloze jsou k nahlédnutí obě verze testu, učitelská i studentská, u nichž je nutno ocenit jasnost instrukcí a jednoduchost administrace, potažmo jednoznačnost odpovědí, což je pro kvalitní zpracování dat klíčové. Slabinou práce je interpretační část osmé kapitoly. Většina textu je pouhým popisem dat a odpovídá na otázky *co* a *jak*. Na otázku *proč* text mnoho odpovědí nenabízí. V akademické práci, která myšlenkovou původností příliš neoplývá, se očekává alespoň dostatečný vhled do kvalitativního charakteru získaných dat. Autorka ovšem, zdá se, na tento nárok rezignuje.

K formulační úrovni textu nemám větších výhrad, až na drobnější nedostatky typu negativního transferu v syntaktické struktuře, chybné determinace, či neortodoxního užití předložkové vazby splňuje požadavky kladené na takovýto typ práce.

Navrhuji, aby se autorka při obhajobě vyjádřila k následujícím bodům:

- Na str. 11-12 autorka velice přehledně prezentuje současné názory na CPH a vliv věku na řečovou percepci s tím, že neexistuje jasná odpověď. Mohla by vyjádřit vlastní názor na tento fenomén?
- V podkapitole 2.3 (str. 13-14) jsou zmiňovány percepční iluze u španělských, japonských a francouzských rodilých mluvčích. Zmínka o českých studentech se objevuje až na str. 18 v souvislosti s *mutací*. Může autorka uvést konkrétní příklad ze svého výzkumu, kdy respondent vůbec nevnímal existenci vysloveného vokálu? Popřípadě mohla by z vlastní zkušenosti doplnit další příklady českých percepčních iluzí?

- Na str. 22 autorka zmiňuje částečnou replikaci metody, která byla použita vedoucí této práce v rozsáhlejší výzkumu. Pokud je takové srovnání možné, jsou výsledky obou výzkumů konsistentní, popřípadě jak se liší a proč?
- Jelikož ze samotného textu není tato informace zřejmá, naskytá se otázka po důvodech výběru respondentů. Nezvažovala autorka větší věkový, či znalostní kontrast s ohledem na svoji druhou hypotézu? Domnívá se, že porovnání odpovědí našich bakalářských studentů v prvním a čtvrtém semestru studia by vykazalo rozdílné výsledky?

Práci doporučuji k obhajobě, navrhuji hodnotit předběžně jako **výbornou** až **velmi dobrou** a ponechat konečnou známku na výsledku obhajoby.

V Praze, 26. 5. 2014

PhDr. Klára Matuchová, Ph.D.
KAJL, PedF, UK